

Tilannekatsaus uuden ohjelmakauden 2028-2034 valmisteluun

Hanna Honkamäkilä

Pääsihteeri

Itä- ja Pohjois-Suomen 2028+ valmistelu

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmä

9.4.2026

Komission ehdotus EU:n seuraavaksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi vuosille 2028–2034, 16.7.2025

Budjetissa on 4 päätasoa:

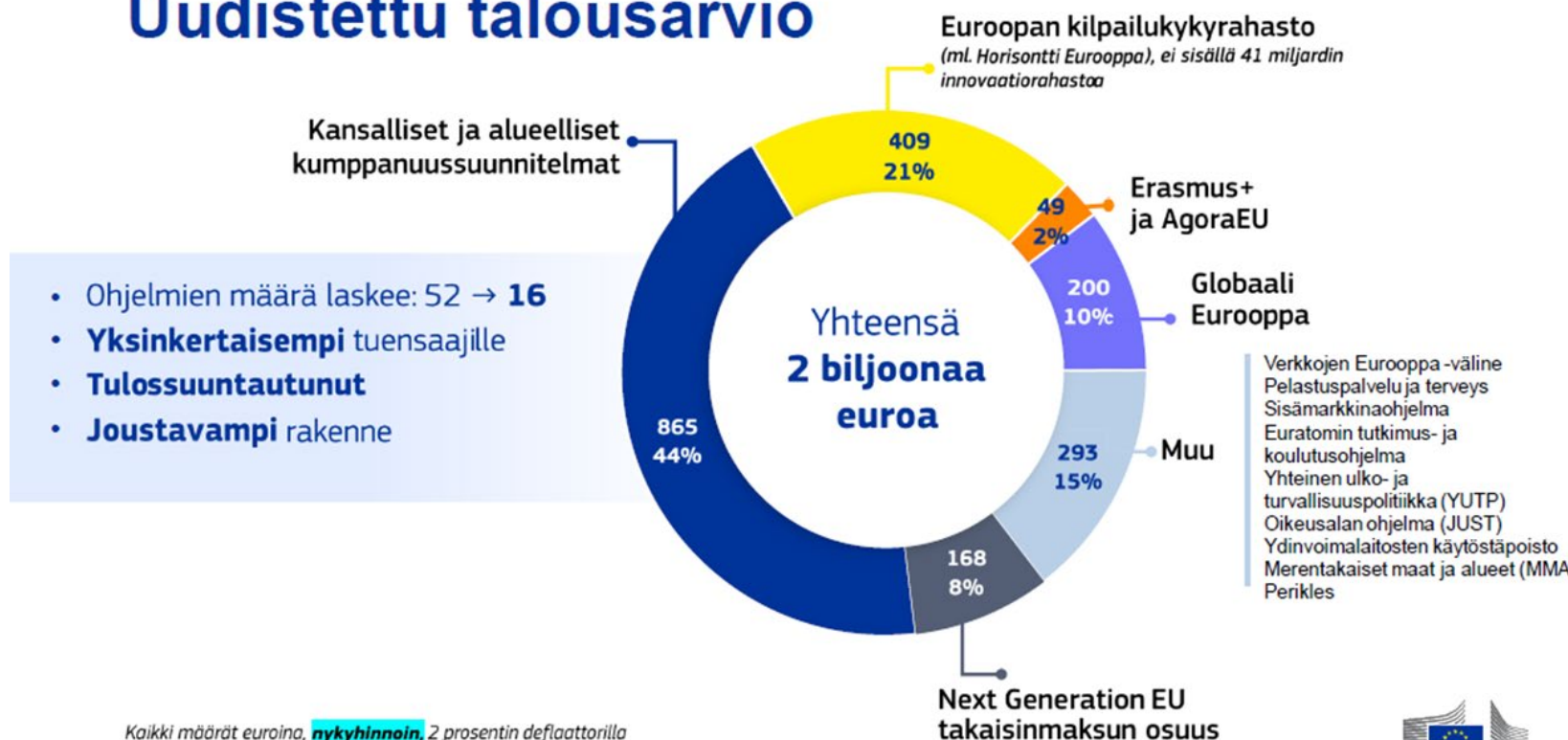
1. Kansalliset ja alueelliset kumppanuus - suunnitelmat (NRPP)
2. Kilpailukykyrahasto, jonka sisällä Horisontti Euroopan
3. Globaali Eurooppa (Ukraina tuki 100 mrd.)
4. Muut kulut (ml. hallinto)

Erillisinä rahastoina jatkavat

- Verkkojen Eurooppa, CEF (kohdassa Muu)
- Erasmus+ & AgoraEU (uudistettu Creative Europe)

+NextGenerationEU , NGEU, jonka suurin erä on elvytyspaketti, RRF, takaisinmaksut

Uudistettu talousarvio

EU:n esitys 2028-2034: merkittävimmät uudistukset

Kansallinen ja alueellinen kumppanuusrahasto

Komissio esittää aluekehitysrahaston, sosiaalirahaston, maatalouden tukirahaston ja maaseudun kehittämisrahaston, kalastusrahaston sekä sisäasioiden rahastojen yhdistämistä yhdeksi mega -rahastoksi

Tulosperusteinen rahoitus

EU-rahoitus perustuisi jatkossa ohjelmiin, jotka sisältävät uudistuksia ja investointeja

EU maksaisi rahoituksen hyväksyttävästi toteutettuja suunnitelmia vastaan, ei toteutuneiden kulujen ja kuittien perusteella

Kukaan ei ole velvollinen osoittamaan todellisia toteutuneita kustannuksia. Komission maksama rahoitus jäsenvaltiolle perustuisi hyväksytyyn listaan välitavoitteita ja tavoitteita, joiden toteutumista seurattaisiin.

Yksi ”megarahasto” – yksi alueellinen ja kansallinen suunnitelma

Euroopan taloudellisen, alueellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseutujen, kalastuksen ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahasto

Aluekehitys

Työllisyys ja osallisuus

Muuttoliike,
rajaturvalli-
suus

Maatalous
ja maaseutu

Meri ja kalastus

Kansallinen ja alueellinen kumppanuussuunnitelma
(National and Regional Partnership Plan eli NRPP)

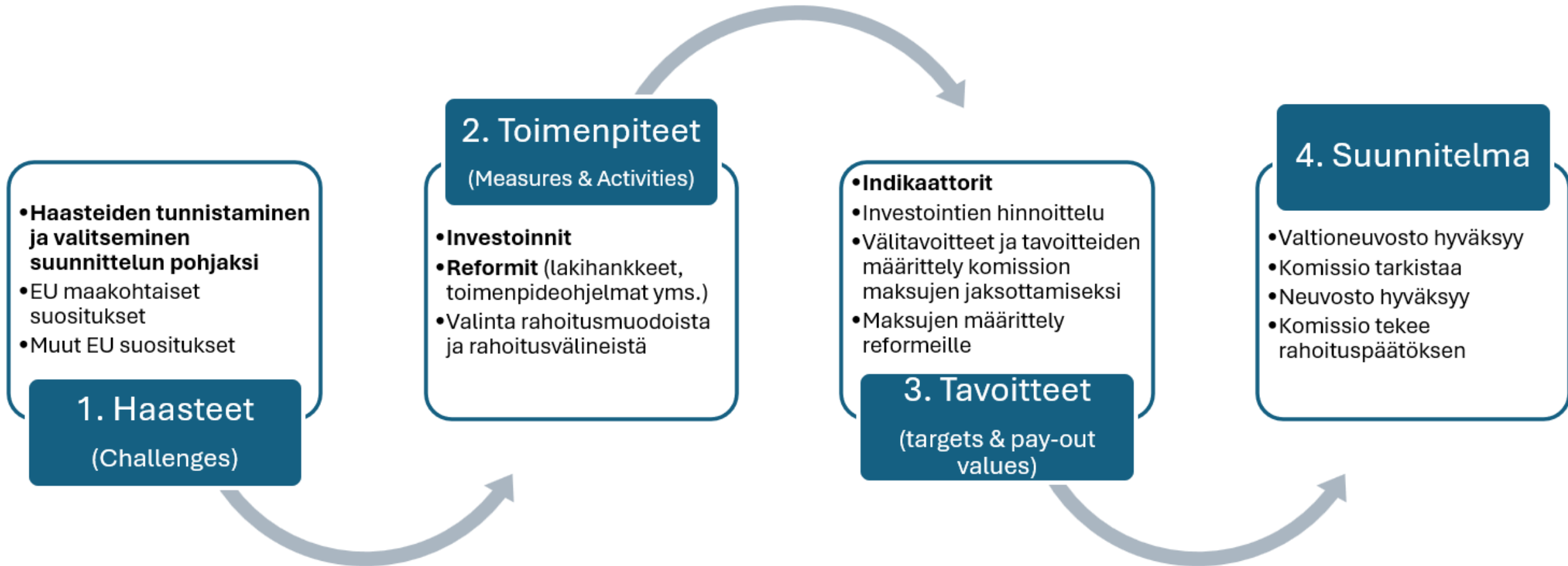
Itä- ja Pohjois-Suomen alueellinen valmistelu 2028+

- Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat päättivät viime vuonna organisoitua alueellisesti valmistelevaan tulevaa EU:n ohjelmakautta.
- Koordinoidun valmistelun tarve perustuu alueella tunnistettuihin tarpeisiin, erityisesti Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden NSPA:n OECD-raportin suosituksiin.
- Valmisteluun osallistuvat Etelä-Savon maakuntaliitto, Pohjois-Savon liitto, Lapin liitto, Kainuun liitto, Keski-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto sekä Pohjois-Pohjanmaan liitto, joka koordinoi työtä.
- Valmistelua tehdään kumppanuusperiaatteen mukaisesti siten, että kukin maakunnan liitto vastaa aluekehitysviranomaisena alueensa sidosryhmien osallisuudesta.

Itä- ja Pohjois-Suomen alueellinen valmistelu 2028+ tärkeimmät tehtävät

- Sovittaa IP -alueen valmistelutyö ja näkökannat kansalliseen koheesio politiikan valmisteluun siten, että Itä - ja Pohjois-Suomen näkökulmat tulevat huomioiduksi koheesio politiikan ohjelmissa ja rahoituksessa.
- Rakentaa tulevaan EU:n ohjelmakauteen valmistautumisen operatiivisen toiminnan käytännöt ja toimia niiden mukaisesti.
- Tunnistaa työn onnistumiseksi välttämättömät verkostot ja kumppanuudet ja pyrkiä hyvään yhteistyöhön niiden kanssa.
- Vastata hankkeen aihepiiriin liittyvästä sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta ja edunvalvontaa tukevasta tiedonhankinnasta sekä valmisteluun vaikuttavista asioista ja valmistelun ajantasaisesta tilannekuvasta.

Kumppanuussuunnitelman mukainen interventiologiikka, joka lähtee haasteiden tunnistamisesta

Kestävä vauraus

- Alueiden vetovoima
- Kilpailukykyinen teollisuus
- Puhdas energia ja infra
- Digitalisaatio
- T&K&I
- Sosiaalinen asuminen
- Liikenneinfra
- Rahoitusmallit ja investoinnit
- Matkailu
- Ympäristö ja ilmasto

Puolustus & turvallisuus

- Puolustus-teollisuus & sotilaallinen liikkuvuus
- Varatutuminen
- Uhkien havaitseminen ja ehkäisy

Sosiaalinen yhteenkuuluvuus

- Työllisyys, työolot & työvoiman liikkuvuus
- Elinikäinen oppiminen
- Sosiaalinen osallisuus
- Palvelut
- Väestörakenteen muutos
- Päästökaupan sosiaaliset vaikutukset

Elämän laatu

- Viljelijöiden toimeentulo
- Elintarviketurva
- Maaseudun elintaso & resilienssi
- Kalastus, meri & vesiviljely
- Maa- ja metsätalous

Perusoikeudet, tasa-arvo, oikeusvaltio & arvot

- Osallistava yhteiskunta
- Vahvistuva oikeusvaltio
- Tehokas julkishallinto
- Eurooppalainen kulttuuri

Kansallisen suunnitelman tulee tukea kaikkia erityistavoitteita

- Ilmasto- ja ympäristötavoite: 43 %
- Sosiaalinen tavoite: 14 %

Kumppanuussuunnitelma Alueiden omaehtoinen NRPP valmistautuminen

- Tulevan ohjelman sisältövalmistelu aloitettiin helmikuussa: Maakunnilta pyydettiin tuoreiden maakuntaohjelmien pohjalta listaa haasteista ja toimenpiteistä.
- Kysymykset oli jäsenneilty NRP -asetuksen 3. artiklan viiden erityistavoitteiden mukaisesti: Kestävä vauraus; Puolustus ja turvallisuus; Sosiaalinen yhteenkuuluvuus; Elämän laatu; Perusoikeudet, tasa -arvo ja oikeusvaltioperiaate.
- Vastauksista tehtiin kooste alueiden kehittämistarpeista.
- On myös tarpeellista pohtia jatkossa, mikä jatkossa on maakunnan liittojen rooli ja aluekehityksen ydintehtävät.

Kumppanuussuunnitelman kansallinen hallintomalli

- Pääministeri Orpo asetti työryhmän 13.3.2026 pohtimaan kumppanuussuunnitelman hallintomallia ja mahdollisia lainsäädäntötarpeita.
- Työryhmän toimikausi loppuu 31.5.2026.
- Kokoonpano VNK (pj.+ siht.), MMM, SM, TEM, VM ja YM.
- Työryhmän tehtävänä on myös valmistella aikataulu ja toimet kumppanuussuunnitelman valmistelemiseksi ml. yhteistyö sidosryhmien ja alueellisten toimijoiden kanssa.
- Työryhmän tehtävänä on käydä keskustelua komission antaman NRP-asetusehdotuksen artikla 3 erityistavoitteista ja niiden painotuksista tulevassa NRPP:ssä

Työ ja elinkeinoministeriö on käynnistänyt VNK:n työn rinnalla oman epävirallisen valmistelun

- Aluekehittämisestä vastaavana ministeriönä TEM ryhtyy valmistelemaan VNK:n työryhmän työn rinnalla ehdotuksia alue- ja rakennepolitiikan keskeisiksi toimenpiteiksi kumppanuudessa alke-ministeriöiden ja alueiden kanssa.
- TEM:n valmistelu ei sisällä yleistä maaseutu - tai kalastuspolitiikkaa eikä sisäasioiden politiikoissa määriteltyjä tavoitteita.
- **Epävirallisen ryhmän kokoonpano ja työn tavoite:**
- Maakuntien liitoista 4 ja Elinvoimakeskuksesta 4 yhteyshenkilöä
- Varmistaa sisältövalmistelun edistymisen hallintomallin valmistelun rinnalla

Ohjelman valmistelun aikataulu EU:ssa

- Komission MFF -esitys on käsittelyssä EU -parlamentissa ja neuvostossa.
 - ✓ **Neuvosto** on käsitellyt esitystä syyskuusta 2025 lähtien ja edennyt hyvin
 - ✓ Tanskan pjkaudella laadittiin joulukuussa 2025 ensimmäinen luonnos nk. neuvottelulaatikoksi (negobox) ilman lukuja
 - ✓ Kypros jatkaa neuvottelulaatikkoluonnoksen työstämistä neuvostossa
 - ✓ Tavoitteena on indikatiivisia lukuja sisältävä luonnos neuvottelulaatikosta kesäkuussa 2026
 - ✓ Tavanomaisessa aikataulussa sopu saavutettaisiin loppuvuodesta 2026 tai kuitenkin maaliskuun 2027 Eurooppa-neuvostossa. Nyt on erityinen aikapaine ja tavoitteena sopu vuoden loppuun mennessä.
- EU-parlamentti aloitti käsittelyn tammikuussa 2026: parlamentti äänestää muutoksista marras/joulukuussa 2026 täysistunnossa

Ohjelman valmistelun aikataulu Suomessa

- VNK-vetoinen valmistelu NRP -hallintomallista 13.3. - 31.5.2026
- TEM:n epävirallinen valmistelu rinnalla samaan aikaan
- TEM:n ryhmässä tunnistetaan aluksi kehittämishaasteet
- Toukokuun loppuun mennessä on tarkoitus koota ensimmäinen lista toimenpiteistä
- Mahdollinen yhteinen NRPP -info Suomen MYR:eille TEAMS:lla
- VNK:n hallintomallityöryhmän saatua työnsä valmiiksi nimeämispyynnöt **viralliseen/ -siin työryhmiin kesällä/syksyllä 2026.**
- **Valtioneuvosto hyväksyy Suomen NRPP suunnitelman 11/2027**
- **Tämän jälkeen Komissio tarkistaa suunnitelman ja neuvosto hyväksyy sen ja sen jälkeen komissio tekee rahoituspäätöksen**

Suurin osa Suomea

On aika nähdä Suomi uusin silmin.

Itä- & Pohjois-
SUOMI

Itä- ja Pohjois-Suomi

Tuottaa arvoa
koko Suomelle.

Vahvistaa
koko Suomen
turvallisuutta.

Kantaa vastuuta
koko Suomen
menestyksestä.

Itä- & Pohjois-
SUOMI